

Polónyi körrendelete. Polónyi igazságügy miniszter, mint nekünk fővárosi tudósítónk jelenti, tegnap körrendeletet intézett az összes kir. ítélőtáblák elnökeihez, hogy a saját hatáskörükben intézkedjenek afelől, hogy a felügyeletük alá tartozó összes bíróságok október hó 27., 29. és 30. napjaira ne tüzzenek ki tárgyalásokat és ne tartsanak üléseket e napokon és amennyiben már ilyenek e napokra kitűzve volnának, azokat ha az ügy természete megengedi, halasszák el valamely legközelebbi terminusra.

A vármegyék autonomiájának megerősítése. A kormány kebelében megbeszélések folynak a vármegyék anyagi dotációjának más alapra való fektetésével. Andrassy miniszter a vármegyék szabad rendelkezési jogát a pénzügyi téren is biztosítani óhajtván, e cél elérését nem látja biztosítottak a pénzkezelés visszaállításával, azért anyagi eszközök beszerzése tekintetében is szabad kezdet akar biztosítani a vármegyéknek. Andrassy terveit az összes pártok rokonszenvvel fogadják.

Uj körjegyzőségek a vármegyében.

Biharmegye törvényhatósága a múlt év folyamán tíz államsegélyes új körjegyzőséget szervezett, a régi körjegyzőségek pedig az anyakönyvi körre tekintettel rendezettek. E beosztás a jövő év elején lép életbe.

A központi járásban csak három körjegyzőségben történt változás. Ugyanis a cseh-i körjegyzőség megszűnt s helyébe a nyárlói kör alakult Almamező, Harangmező és Szomogyuzsopa községekből, melyek a pece-szentmártoni és oláh-apáti körjegyzőségből vétettek el. Az oláh-apáti körhöz lett csatolva Cseli, Pece-szentmártonhoz pedig Rontó, Hájó, Betfia községe.

A pece-szentmártoni körhöz csatolt három község községe abbeli kiváratát még a múlt

zeti viszonyánál fogva közigazgatási szempontból haladást jelez s e csatlakozást annyival is inkább óhajtották, mert ezáltal megszűnni reménylik az eddig átélte s a három község közigazgatási életére bénító súlyos nehezdedt abnormis állapotokat. Az oláh-apáti kör megoldása is szerencsésnek mondható az előbbi helyzettel szemben, amit az újonnan alakult nyárlói körre csak részben lehet mondani, mert Harangmező községe inkább elmegy Püspökibe mint Nyárlóra.

Az anyakönyvvezetés hogy sok bajjal jár, a jó falusiak már gyakorlatból is igen jól tudják, de hát hiába a haladó kor szelleme megkívánta, hogy a szegény anyagi áldozata mellett azért is fáradjon amire szüksége az adott rendes körülmények között nem volt s erkölcsi értéke rá nézve, de magasabb szempontból véve is hogy a zéruson alul áll, az élet eléggé s kézzel foghatólag beigazolta.

De bármint van is, a vármegye törvényhatósága az új beosztást helybenhagyta s így jogerősre válván, új évtől kezdve a nyárlói új körjegyzőség is életbe lép.

A körjegyzőségek új beosztásával kapcsolatosan fölmerülő személyi ügy megoldása az oláh-apáti és pece-szentmártoni körben mi nehézségbe sem fog ütközni, mert nevezett körjegyzők székhelyei megmaradtak s az általuk eddigéig föl nem adott és választás folytán szerzett jogaitól törvényes úton senki el nem ürítheti, meg nem foszthatja.

De ezt tudunkkal nem is akarja senki, mert mindkét körjegyző szorgalma s tapintatos bánásmódja miatt közbecsülésben áll; s bennük eddigi működésük folytán a polgári község méltó képviselőjét, a köteleesség határain belül érdekeiket megvédő vezetőjüket és ügyeikben a közvetlen tanácsadót látja a csatlakozott községek községe is kivétel nélkül.

A pece-szentmártoni körhöz csatolt három község községe abbeli kiváratát még a múlt

év folyamán az illetékes felsőbb hatóságnál is kifejezésre juttatta, hogy az anyakönyvi törvény életbe lépte óta eddigi anyakönyvvezetőjét óhajtja jegyzőül s ezt tette annyival is inkább, mert a cseh-i körjegyzőség megszűnt s ennek folyamánaként a választásból eredett kötelezettség a választottal szemben is megszűnt.

De a személyi ügyektől is eltekintve nehézséget fog szülni az érdekelt községek közös anyagi ügyeinek a rendezése, u. m. a körjegyzői épületek, telkek értékesítése, az egyes községek arányos hozzájárulása s a kicsatolt községek befektetett illetményeinek visszafizetése.

Nagy Márton központi főszolgabíró eddigéig minden tekintetben megfelelt ama követelményeknek, melyet előkelő állása eléje szab s hisszük, hogy e változás során fölmerült nehézségek is a község jogos igényére tekintettel békésen és méltányosan lesznek az ő kezében megoldva.

Udvardy József.

A táblai elnök eskütétele.

Tegnap délelőtt 10 órakor tette le hivatali esküjét a kir. ítélőtábla teljes tanácsülésében Szentkereszthy Zsigmond báró, a nagyváradi kir. ítélőtábla új elnöke. Az ünnepélyesi aktusnál jelen voltak az összes táblabírákon kívül a kir. ítélőtábla egész segéd- és kezelőszemélyzete, a kir. főügyész, a kir. törvényszék elnöke és bírái, a helybeli járásbírók vezetői és bírái, a kir. ügyészség tagjai végre Hlatky Endre vezetésével az ügyvédi kar. A teljes ülésen Medvigy Mihály táblai tanácselnök elnököt, aki megnyitván az ülést, felkérte Cwekk Kálmán és Urbán Adolf táblabírákat, hogy az ülésre meghívják a tábla új elnökét, aki ez idő alatt a szobában tartózkodott.

Alig telt el néhány pillanat, megjelent Szentkereszthy Zsigmond báró a tanács terem-

mintha valami jó ismerőse lenne, ki bekandikált hozzá és minden évben visszatért, hogy sorsa iránt érdeklődjenek; szerette a virágokat ez a komoly, jó öreg asszony és életében mégis oly kevés virágzást élt meg.

Reevers asszony özvegy volt, a kinek férje hosszabb időn át irnokoskodott a városnál, aztán sorvadásba esett és meghalt. Egyedül maradt kis fiacskájával, kicsi, beteges, vézna gyermekével.

Midőn ifju lett belőle, nagy beteg lett meg is halt volna talán, ha anyja, mint egy angyal, szeretetteljesen nem ápolja emberfeletti fáradozással és gondnal. Nem csoda, ha ily körülmények között e két emberszív oly elválaszthatatlanul összeforr. Vilmos anyja szeretetét nagy ragaszkodással és szerető ápolással viszonzta. Mesterembernek, bár egészséges lett, még sem volt elég erős és miután volt képessége a rajzhoz, lithografus lett; lassan-lassan keresett aztán anyját, hogy anyját is eltarthatta, a mikor már az keresetképtelen lett. A hosszas munka megromtotta a szegény asszony szemét és a kor is rája sulyosodott. Vilmosnak

nem volt még titkos gondoalta sem, melyet anyjával ne közölt volna, anyja volt érzelmvilágának gócpontja és annyi kedves figyelemmel halmozta el, úgy vigyázott minden óhajára, legkisebb vágyát megelőzte a teljesítésével.

Gyakran, midőn Vilmos munkája mellett görnyedt, anyja, kötéssel kezében mellette üldögélve, elkalandozott gondolataival, tekintet meg-megpihent azon a kis arcképen, mely Vilmos egy kis rajzser-dobozát díszítette. Üde, fiatal lány képe volt — a szomszédék Lillája. A lány adta azt Vilmosnak ajándékba, a midőn lerajzolta magát Vilmossal. Mint gyermekek, igen bizalmasak voltak, gyakran játszottak együtt. Csinyeket tereltek bohó gyermekésszel, ingerkedtek s bizonyára csókolódtak is egymással, a míg végre Lilla tizennégy éves lett és el kellett hagynia a szülői házat. A szomszédoknál annyi volt a gyermek, alig volt meg számukra a betevő falat. Nem csoda, ha a kosárkötő úgy vélekedett, hogy a legidősbnek el kell menni kenyerét megkeresnie. Vilmos könyei csak úgy omlottak, midőn bucsuzniok kellett, de azok csak suhanckönyvek vol-

tak, gyorsan felszáradtak, nyomot se hagyva szívében.

Midőn Reevers asszony a képet nézegette, csodálatos, idegenszerű érzelm borzongatta meg. Maga sem tudta miért, de úgy érezte, mintha valami határozatlan ellenszenvet érezne e leánya iránt, a ki irányában, a jó öreg névvel szemben mindig oly kedves, oly szeretetreméltó volt. Eleinte ő is szerette a kis lányt, csak később, midőn Vilmos vonzalmát látta, hidegült el iránta.

Majdnem észrevétlen éltek így tovább, midőn egyhangu életüket egy kis esemény megszakította. Lilla hazajött. Az a falusi család, a hol négy évig szolgált, külföldre utazott, ő tehát visszatért a szülői házhoz. Vilmos nem tudott megérkezéséről, míg egy este hirtelen előtte termett. Alig mert szeméinek hinni. Milyen szép lett! Mily bájosan árnyékolta viruló orcáit dús, sötét szőke haja. Hogy kacagtak kék szemei, mint ragyogtak cseresnye ajkai alatt gyöngy fogacskái.

— Jó napot Vilmos! mondá barátságosan. Egy percig elfogódva állott vele szemben, sze-

Sirolin

Emeli az ötvégyet és a testület, megszűnteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen minden

„Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche“

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárakban. — Az ötvégyet 4—korona.

ben a diszmagyar ruhában, kardosan, kíséretében Cwekk Kálmán és Urbán Adolf táblalabirák. Az elnököt megjelenésekor hatalmas éljenzés fogadta. Ezután Medvigy Mihály az ülést újra megnyitván, Gálbory József elnöki titkár felolvasta az igazságügyminiszter leiratát és az elnöki kinevezési okiratot, mire Szentkereszthy elmondta harsány hangon a hivatali esküt, melynek szövegét Gálbory József titkár olvasta elő. Az eskü után a jelen voltak ismét megéljenztek Szentkereszthyt. Erre Medvigy Mihály üdvözölte meleg szavakkal a tábla új elnökét. Biztosította őt a birói kar osztatlan jóindulatáról, szorgalmáról és kötelességérzetéről. Visszont kérte számukra az elnök jóindulatát. Figyelmébe ajánlotta ezután a kir. ítélőtáblán uralkodó bajokat és reményének adott kifejezést, hogy azok orvoslásáról, az új elnök befolyásával, tekintélyével gondoskodni fog s így abba a helyzetbe juttatja majd a nagyváradi kir. ítélőtáblát, hogy a multban felhalmozódott sok restanciát elenyésztethesse.

Szentkereszthy Zsigmond báró válaszul az üdvözölő szavakra megköszönte az iránta megnyilatkozó jóindulatot. Tudja jól, hogy bajok vannak, de azok megszüntetéséről gondoskodni fog. Beszéde további folyamán igen szépen vázolta a birói hivatás magasztosságát. A birónak hivatása — ugymond — esküjébe van foglalva. Ne várjanak sem tőle, sem a birói kartól nagyobb társadalmi aktusokat, mert a biró elfoglaltsága erre sem módot, sem időt nem nyújt, de meg ez feszélyezné a birót, melynek függetlennek kell lennie, ha az igazságot hivatása szerint szolgálja akarja. Biztosít mindenkit jóindulatáról, s azt maga részére is kéri. Ezzel véget ért a teljes ülés.

Ülés után az új elnök a tábla birói karának, továbbá segéd- és kezelőszemélyzetének, majd a főügyészségnek tiszteletét fogadta.

A kir. törvényszék a kerületéhez tartozó összes járásbiróságokkal Bary József vezetésével ma délelőtt 11 órakor tiszteleg.

Szüret után . . .

Bizony régen, nagyon régen volt az, amikor a hegyoldalt venyigesor takarta, a szőlőtöke árnyékában csutoráját szopogatta a munkás, akinek kezéből serényen folyt a munka s akinek ajkáról vidám nótá csendült. Régen volt . . . Nekem is csak az apám mesélte . . .

A szőlők aljába a gyepré heveredett a pandur, rágyujtott a pipájára s a füstkarikák mellett hallgatta a szüretelő munkások hangos dadájának visszhangját. Nem szaladgált bűnügyekben, nem tartott »razziát«, legfeljebb gombákat tüzött unalmából szuronyának a hegyére.

. . . Es amint a dus fürteket tépegette az egyik munkás — így mondta az édes apám, — ő oda ment hozzá, leült a töke aljába s rimánkodott szépen:

Édes János bátyám, hogy is volt csak a háborus világban?

Es az öreg János bátya amint szedte a gerezdeket, megtörölte forradásos homlokát s reszkető hangon törtémesztett.

Hej édes atyámia! . . . Nem volt soha olyan világ, de nem is lesz. Hogy hát a magyar fiuk északán idején fölkapnak a nyeregbe, hogy idegen országban esküt tettek a magyar szabadságra . . .

Meg aztán amint a hegyaljai oldalon a gyöpon ülve előkerültek a különböző váci, isaszegi »istoriák« — (azok egyikén kapta azt a kis karcólást is ott a homlokán) meg aztán közbe elő-elő került a kulacs hamisítatlan tartalma, egy vékony legény meg potyogtatta a nótákat a hegedűből úgy, hogy a szemük is könybe lábadt . . .

Es az öreg János bátyám mondta-mondta a törtémesztést. Kicsiny gyerek voltam, amikor én az apámtól hallottam. Ő is keveset tudott már belőlük, de biz én még kevesebbet tudok. Mindennap felejtettem belőle én is . . .

A mikor pedig elálmosodtam, megtanultam összetenni kis kezeimet, — János bácsi is úgy mesélte, hogy: — amikor a pihenés ideje következett, megkondult a kis templom harangja, kicsinyek és nagyok, férfiak és nők sereglettek az Isten házába, hogy imát rebegjenek Ahhoz, aki megérleli a kalászt s nedűt ad a gerezdekbe . . .

Ujra itt van a szüret ideje. Céltalanul bolyongok a hegyek között. Kicsalt a friss

levegő. Szabadulni akartam a város füstös levegőjétől, izgalmas zajától, érdek embereitől. Benézek egyik-másik házba. Még a régi módi gerendás házak. Rajta sárgult papirok. Lázás érdeklődéssel kapok utánok. Talán egy régi, fakó biblia. Igen — egy régi váltó, vagy egy új könyv: »Nincs haza, Az Isten fogalma, A felekezet nélküliség« Vissza tettem őket helyekre. Kimegyek és sétálok tovább. A hegyoldalon nem akarnak felengedni. Tolvajt vélnék felfedezni bennem. Alig-alig engednek tovább. Megszólítok egy öreg embert . . . szóba ereszkedem vele, úgy mint az édes apám tette.

— Bizony-bizony szomorú idők járnak.

Tűnődöm mit is mondott az öreg, miért is mondta? Aztán hogy szótlannak mutatta magát, csak hogy azt nem mondta: menjen ké' tovább, — odább álltam.

Csendes volt a hegyoldal. A gyöngye gerezdeket úgy szedték, mint ha orruk vére folyt volna. Talán ezek is azon gondolkoznak, a min én, hogy: »miért fordult bura az idő?«

Haza felé lépegetek. A szomszéd falu tornyában megkondulnak a harangok. Imára hívnek. Oda tartok én is. Közülük vagyok hozzá. Meggyorsítom lépteimet és csakhamar oda érek.

Bizalommal, áhitattal lépem át a küszöböt. Megdöbbenek.

A hatalmas nagy templomban a padsorok üresen állanak. Itt-ott egy-egy anyóka. Az oltárnál égnak a gyertyák, a pap csöndesen imádkozik s a kántor valami halk preludiumot játszik.

Az áhitatos csendet állandó hangos zaj zavarja. Gondolom talán elmulik. Vége a templomozásnak. Kimegyek. A szomszédban Weisz lakik a korcsmáros. Az ő portája olyan hangos . . .

Lépegetek hazafelé: Most már értem az öreget. Tudom miért mondta, igaza van:

Bizony-bizony szomorú idők járnak.

Tankréd.

Előfizetési felhívás.

Uj évnegyed küszöbén állunk. Tizenkét esztendő multunk folyamán a fejünk fölött elsuhant éveknek soha egyetlen egy szakát sem köszöntöttük annyira bizalomteljesen s a becsületes küzdelem munkasikerének oly erősítő

mei önkénytelenül a fiatal lány tekintetét keresték, a mely oly üdén, oly romlatlan kedélyre valló tisztsággal ragyogott feléje.

— Mióta vagy Lilla már el? — Négy éve. — Oly régen? Természetes. — Most hát tizenhét éves vagy? És te huszonegy. — Biz akkor már nem vagy gyerek — vélte Vilmos naivul. — Te sem — válaszolt Lilla nevetve, szeme közé nézve.

— Milyen szép lettél Lilla?

— Csakugyan?

— Nos már nem játszunk több buvócskát!

— Nem már, biz ehhez vének vagyunk.

A lány nevetett e pajzanságon.

— Hát hébe-korba gondoltál-e Lilla reám is?

— Hát te én reám? Ujra elhallgattak és önkénytelen egymás kezére akadtak és szemük találkoztak.

Lilla? — Vilmos? — megcsókolhatlak lelkem most is, mint azelőtt? — Nem! —

Miért? — Mert már nem vagyunk gyerekek! És ezzel elillant. Vilmos elmerengve tekintett utána és ő is haza ment.

— Kivel beszéltél ott lenn? kérdé anyja?

— Kosárfonóék Lillájával Haza jött.

Ugy! többet se mondott ez este az öreg asszony. De az ócskaházban ez este nyugtalanul dobogtak a szívek, két fiatal és egy öreg.

— No ugy-e látod Lilla, hogy nem lehet belőle semmi? Nem! Nem! zokog a lány.

— Nem tudjal Életem. Nem is sejtí . . .

Oh Lilla ne sirj hát így . . . Megszakad a szívem! Légy hát szánalommal irántam. Nem is tudod, hogy szenvedek! Ládd anyám utóbbi időbeu oly roskatag lett, úgy rám van szorulva. Érzem, hogy nélkülöm nem élhet, ez a halála lenne.

Lilla könnyes szemeit Vilmosra emelte és panaszosan sóhajtott. Vilmos szóke fűrtjeit megsimogatta és fülébe sugdosta.

— De én mindig szeretni foglak — a mig csak élek . . . s ugy-e Lilla te is gondolsz majd reám?

— Igen Vilmos! Igen!

— És ha talán később — és itt megcsuklott Vilmos hangja — ha később mással boldog lennél — úgy — a leány karjait hirtelen feje körül fonja és ajkaihoz vonja lázasan, forrón. — És ha mással léssz boldog, gondolj reám úgy, mint valami elhalt barátára.

— Egy évvel később volt. Este van.

Az orgonabokor újra virágozik. majdnem már el is virágozott, mindamellert van még egy pár teljes bokréta a vékony galyakon. Ujra az ócska fal mellett állanak Vilmos és Lilla, de egy szót se szólnak, Vilmos Lillát átkarolja, a szóke fej mellén piheg. Lilla zokog. És ő mindjobban szorítja szívéhez és végre felsóhaj.

Lilla homlokán csókolta. — Boldog? Egyedül csak veled lehetek az!

— Oh ne nehezítsd meg bucsunkat, kedvesem, — oh nem tudok — nem szabad más-kép tennem!

— Tudom Vilmos, de ez olyan elviselhetetlen.

— Ne átkozz meg Lilla, Isten tudja csak, mennyit szenvedek.

A lány nem válaszol, feje vállán nyugszik, ajkai az övéit keresik. És a szél az orgonavirág utolsó kelyheit a lány szóke fűrtjeire sodorta.

Mig ez lenn a kis udvarban történt, Revers asszony kis szobájában ülve Vilmosra gondolt. Hallja mint jön fel a lépcsőn és azzal fogadja. — De hallod — Vilmos mily későn jössz, már aggódni kezdtem. Az asztalon a

Szolid kiszolgálás!

1752. **Szabott árak!**

Vidéki és helybeli telefon 695 szám.

Eigner Ede és Társa
különlegességek áruháza
Nagyvárad, Bémer-tér.

Kobrak ipők
egyedüli raktára!
Nagy v. zték női-férfi- és gyermek cipőkben a legelegánsabb és legjobb kivitelben.

öntudatával, mint ezt a mostani évnegyedet. A pozitív alkotások korszaka következett el a liberális éra jogfeladó kormányzata után. Az alkotó munka sikerében osztozni kell Magyarországnak keresztény közvéleményének is.

A nemzetek sorsát intéző Gondviselés, a magyarok Istene próbára tette a mi hűségünket s most a megaláztatások után lélekben megjutalmazta mindazokat, akik a közélet különböző csatasaiban megállották helyüket. Mi tollal küzdöttünk s hogy jó harcot harcoltunk nemcsak közönségünk ragaszkodása s kivált az újkorszak örömnapjaiban megnyilatkozó szimpátiája igazolja, hanem a közéletnek, főként a keresztény megújulás vesződséges munkálkodásával előkészített hatalmas etikai nivó emelkedése első sorban. A mi zászlónkat lobogtatják, ma a közélet méltó, igazi vezérei s akik a fórumon dominálnak, azokat az elveket hirdetik a melyekért a mi sajtónk munkáit valaha ömlőre vetették az igazság hóhérai.

Változott az idők járása. Mi azonban a régiak vagyunk. Lapunk csonkítatlan egészében az, ami tizenegy esztendőn keresztül volt. Valljuk, amit *Prohászka* Ottokár székesfejérvári püspök ajkáról is hallottunk legutóbb, hogy nekünk a sajtó nem üzérkedő vállalkozás, hanem élethivatás. És ezt a fenkölt missiót lelkünk egész ideálmusával; legjobb erőnkhez képest, tollunk minden becsületes iparkodásával, következetesen betölteni igyekszünk.

Ideálunk az erkölcsileg és vagyoniilag erős, hatalmas keresztény Magyarország.

Zászlónk a Máriás-lobogó, rajta a kereszt s a keresztben tulipánkoszoru.

Fegyvereink a régiak. Nyílt sisakkal küzdünk, a *tisztességes harc modorában*. Szencziókat nem hajhászunk. Pletykákban nem utazunk. Személykultuszt nem üzünk. Sem mások gyöngéiből hasznót nem huzunk. Elszánt harcunkban joggal számítunk a becsületes, hithű hazafias katolikus társadalom *szellemi és anyagi támogatására*.

Felhívjuk előfizetőink figyelmét ehelyütt is arra a kedves meglepetésre, melyben a Tiszántul

Naptárával lapunk minden előfizetőjét karácsonyra részesíteni fogjuk, még azokat is akik csak most az utolsó évnegyedben lépnek előfizetőink sorába. A Tiszántul Naptára nemes és kedves szórakozást fog nyújtani szépirodalmi részében előfizetőinknek, hasznos tájékoztató lesz és összefoglaló tárgyilagos történetét adja az 1906-ik év mozgalmainak és eseményeinek.

Bizalommal kérjük előfizetőink támogatását, az előfizetési pénzeknek, valamint az esetleges hátralékok beküldését.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 .

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 .

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 .

A »TISZÁNTUL«
szerkesztősége és kiadóhivatala

UJDONSÁGOK.

Magyarok Nagyasszonya.

Ezredéves fennállásának ünnepét ülte a magyar, amikor XIII. Leo pápa külön ünnepet rendelt a magyaroknak, hogy lerójják hálájukat a Magyarok Nagyasszonya iránt. Ez az ünnep október második vasárnapjára esik.

Ezen az ünnepen felhangzik a templomban *Esterházy Pál* náddornak (1634—1713.) következő emelkedett szellemű megható fohász-kodása Magyarország Nagyasszonyához:

»Isten dicsőséges Szülője, Magyarország Nagyasszonya, Szentséges Szűz Mária! Emlékezzél meg örökségedről, melyet hűségess szolgáló első királyunk és apostolunk neked ajánlott s testamentumban reád hagyott. Kegyes

orcával tekints birodalmadra és dicsőséges érdemeiddel légy közbenjárója, légy szószólója népednek egy Szent Fiadnál, Jézus Krisztusnál. Hozzád kiáltottak eleink s minden szükségükből szabadulást nyertek, mert virrasztott öröksége fölött két szemed világa, oh mindörökké áldott Asszonyunk! Akiket ily remény emelt föl, ily bizodalom éltetett, hozzád folyamodunk, akik néped vagyunk. Védeld, hatalmas pártfogásoddal hazánkat oltalmazd. Nyerjed ki itt és az egész föld kerekességén, anyaszentegyházunknak s a kath. hitnek a felmagasztalását: nekünk pedig érdemes és a hit gyümölcseit, termő szívet adj. Elismerjük, oh Asszonyunk, hogy vétkezünk, de felejtse el gonoszságainkat. Szólj egy szót miereitünk Fiadnál, hogy az ő akaratja szerint intézzük életünket s tegyél, Asszonyunkat, Pártfogónkat tisztelhesünk életünk minden napjain. — Amen.«

A pincérszakiskola.

A Pincér-szakiskola ünnepéleit rendező bizottság küldöttsége a tegnapi nap folyamán tisztelgett városunk előkelőségeinél, akik közül megjelenésüket megígérték:

Glac Antal főispán, Rimler Károly polgármester, Bordé Ferenc főjegyző, Darvassy Lajos, Komlóssy József és Lukács Odön tanácsosok, Papp Miklós pénzügyigazgató, Vasady Lajos tantelügyelő és még számosan.

A bizottság ma folytatja meghívásait. A vidékről is érkezett ma több jelentés, akikről multkoriban még nem emlékeztünk meg: A budapesti pincér egyesület képviselője Francois Lajos kereskedelmi tanácsos. Litke Lőrinc Pécs.

Az iskolaszék tegnap délután megtartott ülésében választotta a tanári kart és tett intézkedéseket az iskola teljes felszerelésére. Az előadások kivételké ez évben november 1-én kezdődnek meg. Tanárokká választottak: Obendorf Károly állami főreáliskolai tanár, Horváth István tanítóképző-intézeti tanár, Kerekes Manó keresk. isk., Kristóf Gyula elemi isk., Bihary J. Ferenc szépírási, Matkó Benjámin képesített iparisk. tanárok.

A táncestélyt, elszállásolást és villásreggelit rendező bizottságok is működtek tegnap este és több az ügyre vonatkozó ügyet intéztek el.

A részletes műsort is megállapították a bizottságok és pedig:

lámpa olyan homályosan ég, az asszony észre se veszi, hogy fia milyen halovány. Hol voltál olyan soká, fiam?

— Lenn, bucsuztam Lillától, újra szolgálatba megy és hangja még csak nem is reszketett mikor ezt mondta.

— Ej, hát újra elmegy. A megkönnyebülés egy sóbaja kísérté e szavakat. Aztán hozzátette — Ujra szolgálatba lép, ennek örvendek. Aztán székét kedvence mellé tolva, kezét szeliden vállára tette, mondván. — Igen, igen Vilmos, valóban örvendek. Meg kell egyszer, hogy mondjam, félttem, hogy Lillába szerelmes léssz és nemsokára jobban szeretnéd — mint...

— Hát észrevetted-e, hogy kevésbé szeretnél, mint különben? szakítá szavát félbe Vilmos.

— Nem — nem gyermekem. De mégis mintha kő esett volna le szívekről, azt hittem te. . . De látom, hogy oly közönyösen mondd: »elbucsuztam« — hát újra nyugodt vagyok. Oh édes fiam, nem tudnék nélküled meglenni. Te vagy a mindenem ezen a világon az én egyetlen kincsem!

— Ezt tudom, anyám! Mondá tompa hangon.

— Azt hiszem, hogy féltékeny vagyok vonzalmadra, Vilmos fiam. El sem tudnám képzelni, hogy mindig mellettem ne légy, fiam. Hisz mindig együtt voltunk ugy-e fiam? Ugy hiszem, úgy érzem, hogy soha sem szakadhatunk el egymástól. Sohasem gondoltam reá, hogy erre kerülne a dolog.

— Tudom, anyám!

— Milyen rekedt vagy gyermekem! Vigyázz magadra, nagy léghuzam van az udvaron. Oh fiam, ugy szeretlek, ha nem volnál — ugy —

Vilmos ujjával fogta be ajkait és hevesen karjaiba zárta anyját. Feje oda borult anyja vállára, benső gyöngédséggel cirógatta az öreg asszony arcát, fürtjeit. Midőn Vilmos újra felémelte fejét — arca újra nyugodt volt, de az anyja vállán két könnyecse csillogott a szomorú lámpatényénel. De az asszony ezt nem látta.

* * *

És meg azt mondom, hogy ugy van és nincs másképp, szólt Reevernsné egy szomszédasszonya, a mint ketten a mosóteknő mellett tereferéltek, amióta a Klárka elment óvónőnek, azóta a Vilmos szemlátomást fogy.

— Nem foghatom fel, hogy Reevernsné nem veszi ezt észre, válaszolta Müllerné.

— Oh az öreg vagy sokkal ostobább, sem hogy megértené, vagy pedig ugy belebolondult a fiába, hogy félti őt másoktól.

A multkor beszéltem Klárka anyjával és az szegény elpanaszolta, hogy mennyire szíve veszi Klárka a dolgot. Egy ideig betege is volt a válásnak, a mire én azt a jó tanácsot adtam az anyjának, hogy menjen fel Reevernsnéhez és beszélje meg vele a dolgot. De arról ő hallani se akart. Azt ő nem teszi, ugymond, a Vilmos ritka jó fiu, meg is becsüli érte, kevés ilyen férti van ám és amíg meg nem nő, addig ápolhatja és eltarthatja az anyját, gondoskodik is róla, ellátja mindennel bőven, nem szenved szükségét, hanem ha megnősülne,

hárman lennénk, sőt nemsokára négyen és akkor sovány falat jutna egynek-egynek. Sajnálom, tette hozzá, már a Klárkámért is, de a mig az öreg él, nem lehet belőle semmi.

— No hisz akkor tulajdonképen szerencse volna a fiatalokra nézve, ha az öreg elpatkolna.

Psz. Ne olyan hangosan, ha az öreg asszony az ablaknál ül, mindent meghallhat!

— Es ugy is volt. Reevernsné ablaka nyitva állt és ő minden szót hallott. Önkéntelenül kinos nyöszörgés tört fel ajkán, midőn h lotta, hogy Müllerné azt mondja: »Félti a fiát mástól.« Fel akart kelni, de nem bír, mintha oda cövekelték volna a székhez, ugy hallgatta végig a párbeszédet. Hát ez volt. Egyszerre világos lőn előtte minden.

Hónapok óta aggodott már. Látta, hogy valami baja van és szíve összeszorult, ha észre jutott, hogy az apja is ugy sorvad el. Gyakran faggatta őt kérdéseivel. »Valami bajod van fiam? Rosszul érzed magadat?« De ő mindig csak azt hajtotta:

— Nincs semmi bajom anyám, majd elmulik. És az öreg asszony ilyenkor csak testi bajra gondolt, észre se jutott, hogy lelkén lehetne seb. De most a gondolatok villámként cikláztak át agyán. Most már tudta, hogy kedvence miatta szenved, hogy az ő kedvéért mondott le a boldogságról. A vér fejébe tódult, fel akart kelni, kezével görcsösen kapkodott, aztán visszahanyatlott a karosszékbe.

Midőn Vilmos este haza jött, nem fogadta őt édes anyjának szeretetteljes köszöntése.

1. 1906. évi október 15-én este 8 órakor ismerkedési estély a »Bazár«-éttermében.

2. Az 1906. évi október 16-án d. e. 10 órakor az Ipartársulat és Pincér-Egyület együttes diszkozyllése, az iskola megnyitásának jegyzőkönyvbe iktatása a »Zöldfa«-szálloda emeleti nagytermében.

A közgyűlést Czegléd Sándor elnök betegsége következtében Klein Lajos alelnök nyitja meg; a tárgyat dr Stokker József adja elő és Weisz Hermann egyleti elnök részesíti be. Jegyzőül szerepelnek: Sarkadi József és Pásztor Ede titkárok.

3. Az 1906. évi október 16-án d. e. 11 órakor villásreggeli, a megjelent vendégek tiszteletére a »Zöldfa«-szálloda emeleti kistermében.

4. Az 1906. évi október 16-án d. u. fél 12 órakor az iskola megnyitása a »Polgári iskola« Nagypiac téri helyiségében.

Az iskolát rendeltetésének dr Halász Lajos orsz. képviselő adja át az iskolaszék és tanári karnak ünnepi beszéd kíséretében, megelőzi a »nagyvárad-ujvárosi ev. ref. egyházi énekkar« alkalmi éneke. Stern Hermann iskolaszéki elnök át adja a tanári karnak és ennek nevében Szűcs Izso igazgató azt át veszi alkalmi beszéd kíséretében, mely után a nagyvárad kath. legényegylet dalköre elénekli dr Horváth Akos fohását.

5. 1906. évi október hó 16-án d. u. 2 órakor diszbed a megjelent vendégek tiszteletére a »Bazár« vendéglő éttermében.

6. Az 1906. évi október 16-án este 9 órakor táncestély, a »Zöldfa«-szálloda emeleti nagytermében, melynek tiszta jövedelme a szakiskola fenntartási költségeihez csatolandó. Belépti-dij: Személy jegy 2 korona., családjegy: 5 korona.

7. A kirándulás elmarad.

* Ottó kir. herceg állapota. Bécsből jelentik nekünk: Ottó királyi herceg állapota állandóan javul. A királyi herceg az éjjelt jól töltötte, csak kissé bágyadt. Bécsbe való átszállítását egyelőre elhalasztották. A braganzai herceg tegnap látogatást tett Schönauuban.

* Magyar tanszék a belgrádi egyetemen. Szerbia népének rokon-

Anyja előrehajlott fővel gubbaszkodott nagy karszékében. Midőn Vilmos átölelte és öreg, lankadt, ősz fejét felemelte, tágira meredt megüvegesedett szempár bámult rá és ajkain fehér hab tájékozott, kinos hörgés tört fel ajkain, de szíve még dobogott.

Szélhűdés érte, szólt a gyorsan segélyül hívott orvos. Lefektették puha ágyába és ott feküdt eszméletlenül másnap délig.

Délben midőn a sugaras verőfény aranyos gyűrűket rajzolt a padlóra, újra feleszmélt.

— Ismersz még anyám? kérdé Vilmos. A beteg megsimogatta fia dus hajfűrtjeit, de válaszolni nem tudott, csak érthetetlen hangok törtek fel ajkain. Két izzó, nehéz könnycepp gördült végig arcán. Aztán reszkető kézzel odamutatott a szekrényre, melyen különféle csebecse állott. Vilmos hogy kitalálja óhajtatását, majd az egyik, majd a másik tárgy után nyult, de a beteg türelmetlenül rázta fejét. Végre Lilla arcképe akadt kezébe.

— Ezt gondold anyám? A haldokló igent intett, félig felemelkedett, a képet Vilmos kezébe tette és aztán kebléhez szoritotta. Aztán erejének végső fellobbanásával magához ölelte fiát és meghalt.

Egy félévvel később újra virágba borult az orgonabokor. A nap szokatlan hévvel csókolta ágait, úgy hogy a kora tavasz dacára, már két lilaszin fűrtje virágzott. Vilmos gondosan levágta és Klárral együtt anyja sírjához záradokolva egymás mellé tette azokat a pázsitos hantra. És a temető százados fakoronáin egy kis madárka ült, csőrét a fa zöldelő ágaihoz fenne, csiripelve zengé: »Hova? Hova?«

szenve a vámbáboru dacára sem csökken a magyarok iránt. Ennek legjobb bizonyossága, hogy a belgrádi egyetemen legközelebb tanszéket kreálnak a magyar nyelv és irodalom számára.

* Az élesdi jegyzői állás. A Wesselenyi Ferenc halálával megüresedett élesdi körjegyzői állásra most hirdet pályázatot az élesdi főszolgabíró. A választás e hó 29-én lesz megtartva az ottani körjegyzői irodában. Még jóval előtte vannak a választásnak és már is megkezdődött a pályázók küzdelme. A pályázati kérelmeket a kellő okmányokkal felszerelve az élesdi főszolgabíróhoz kell benyújtani e hó 24-ig.

* A berettyószentmártoni vicinális ut. Berettyószentmárton, Mezősas és környéke a legkisebb esőzések után valóságos sártengerékké válnak, ugyannyira, hogy a közlekedés ilyen esetekben, melyek épen nem ritkák, teljesen el van zárva. Ez igen nagy hátrányára van a községeknek különösen termények értékesítése szempontjából. A lakosok a jól termő földnek a rossz utak miatt alig veszik hasznát, mert akkor, mikor a gabona ára meg volna, nem tudják azt szállítani. E mizérián akartak segíteni a mezőssasi lakosok, mikor kérelemmel járultak a miniszterhez, hogy a mezőssas-berettyószentmártoni vicinális utat a törvényhatósági közutak közé vegyék fel és a szükséges építési költséget a miniszter engedélyezze. A miniszter most választ e kérelemre, mely szerint a vicinális utat csak az esetben rendeli felvétetni a törvényhatósági közutak közé, ha az az ugra—szakál—komádi közutig kiépítetik. A kiépítés által a kérelmező községek Debrecen és Berettyóújfaluuval is összeköttetésbe jutnának és ezért köti e feltételhez a kérelem teljesítését. Az építési költségeit pedig nem engedélyezi, mivel ez évre az ily célokra felvett összeg már kifogyott sőt a jövő évi költségvetés is túl van halmazva az ily tételekkel. A miniszter az ügyet a közgyűlés elé rendelte.

* Szemere Bertalan szobra Miskolcon. Borsodvármegye közönsége már régebben tervbe vette, hogy a vármegye székhelyén nagynevű szülöttjének Szemere Bertalannak ki 1848-ban mint belügyminiszter működött a haza érdekében, szobrot emel. E terv már a megvalósulás stádiumában van. A szobor ugyanis már teljesen készen van és várja a leleplezést. A megye törvényhatósága november 11-re tűzte ki a leleplezési aktust, mely fényes ünnepség keretében fog lezajlani. Az ünnepélyre, mely Miskolcon lesz megtartva Biharvármegye és Nagyvárad város törvényhatósága is hivatalos.

* A megüresedett városi irodatiszti állás. Az Urbanovszky Lajos halálával megüresedett I. irodatiszti állás egész sor előléptetést von maga után a városnál. Az előléptetések mind választás újján lesznek betöltve, melytől egy teljes hónap választ el bennünket. Az egy hónapi idő azonban nem oly hosszú, hogy már meg ne kezdődjenek a kilincselések és kombinálások. Az első osztályú irodatiszti állásra Mertz József és Solyom Gyula pályáznak. A második irodatiszti állásra Firkók pályáznak. A pályázók mind régi alkalmazottai a városnak. Az irtoki állásra pályázók közül legértemesebb ez állásra Tóth Ferencavidijas. Tóth már 9 éve működik a városnál mint városi iktató. E hivatását nagy szorgalommal és lelkiismeretességgel teljesíti. Munkásságáról mindenki a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik és így egész biztosra vehető, hogy a többi pályázók közül őt fogja a közgyűlés megválasztani.

* Rákóczi. Ungvárról táviratozzák: Ungvármegye is lelkesen kiveszi részét a Rákóczi-hamvak emlékeztére rendezendő ünnepsége-

ken. Október 27-én este, mikor a vonat Budapest irányában halad, a várost kivilágítják, a vár ormán és a vármegye magasabb pontjain örömtűzeket gyújtanak. A kassai ünnepségeken gróf Sztáray Gábor főispán, Lőrinczy Jenő alispán, Fircák Gyula püspök és Csuha István földbirtokos képviselik a vármegyét. A vármegye köznépéből, a kaposvidéki magyarságból és a felvidéki ruténekből, Rákóci hű kurucainak ivadékaiból 35 tagu csoportot vezet. Kassára Kovássy Elemér főszolgabíró. November 5-én a vármegye összes templomaiban istentisztelek tartatnak s a közművelődési egyesület hazafias ünnepélyt rendez.

* Anyakönyvi kinevezések. A magy. kir. belügyminiszter Bihar vármegyében a mezőgyáni anyakönyvi kerületbe Fuhász Károly segédjegyzőt, a bárándiba Szénásy János segédjegyzőt, a kebesdibe Moldován Tivadar segédjegyzőt, a darvasiba pedig Kun Albert segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki, és őket Kun Albert kivételével, a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

* Uj főispán. A király dr Fábry Sándor, Békésvármegye főispánját — mint a hivatalos lap mai száma jelenti — állásában való meghagyása mellett, Hódmezővásárhely város ideiglenes főispánjává nevezte ki.

* Brutális kereskedőinas. Berek-Böszörményben tegnap délelőtt egy Nagy Zsigmond névű 9 éves iskolás gyermek több társával ment hazafelé az iskolából, mikor szembe jött velük Hegedüs József nevű 18 éves kereskedő inas. A kis gyermekek nyugodtan mentek az uton, mikor Nagy félve nézett és nem vette észre, hogy a kereskedő inas velük szembe jó. Az inas nem tért ki, hanem a 9 éves gyermeket elrugta utjából. A rugás oly szerencsétlenül érte a gyermeket, hogy az azonnal össze-rogyott. A segítségül hívott orvos megállapította, hogy a gyermek sérülésébe bele fog halni. A brutális kereskedő inas ellen az eljárást folycomatba tette a bíróság.

* Szigorlat. Babesku Emil, a nagyváradai bírósági jegyzői kar kiválóan szinpatikus tagja, folyó hó 12-én tette le a második jogtudományi szigorlatot kitűnő eredménnyel a kolozsvári tudományegyetem jogi karán.

* A pincér iskola első alapítványa. Még 1900-ban pendítette meg a pincériskola létesítésének eszméjét Glück Frigyes, amikor is 1000 koronát tett le a városnál a pincér iskola első alapítványául. Most, hogy terve megvalósult, tegnap kérelemmel járult a városi tanácshoz, hogy az általa letett összeget utalják ki az iskola részére.

* A revolver feltalálójának halála. New-yorkból jelentik, hogy ott Shirk, a revolver feltalálója tegnap a legnagyobb nyomorban meghalt.

* Eljegyzés. Beczkay Jenő Beczkay Lajos kereskedő fia, aki legutóbb kitüntetéssel végezte a technikát, most jegyezte el Nagel Arankát Budapesten.

* Milliomos fia és komornája. Regénybe illő leányrablás történt, mint New-yorkból jelentik Ohio államban. Egy aranybánya tulajdonos fia megszóktette a ház komornáját s titkosan megesküdött vele. A milliós apa 100 dollárt tűzött ki a ki, szökevénynek nyomára vezet.

* A közkórház az elmúlt évnegyedben. Biharvármegye közkórháza az elmúlt évnegyedben nagyszámu betegnek nyújtott menedéket. A főorvos most terjesztette be erre vonatkozó jelentését az alispánhoz, mely szerint júliusban 1151, augusztusban 1197 és szeptemberben 1136, összesen 3484 beteget kezelték a kórházban. A főorvos jelentését a

belügyminiszterhez küldik föl jóváhagyás végett.

* **A kultura átka.** Általános és jogos a panasz, hogy az élelmiszerek szörnyen megdrágultak. A falusi gazdák tyukjai nem sztrájkolnak ugyan, de három tojás ára husz fillér, holott 4 év előtt kétszer ennyit adtak ezért a pénzért. Ha az okát kutatjuk ennek, aligha csodálkozunk. Nagy-étán például néhány nap óta, — mint levelezőnk írja, — egy négy tagból álló szintársulat működik élénk támogatás mellett. Azonkívül egy tánc- és illemtanárné jár ott. Erthető tehát, amikor egy töpörödött parasztanyóka ezzel indokolta a debreceni piacon a tojás drágaságát:

— Nekünk is kell a tojás. A kisleány unokám a színházba járogat és azonfelül tanulja a — francia öltést.

* **Negyvennégy éves gimnázista.** Grácból jelentik nekünk: A rudolfsverti állami főgimnázium hetedik osztályába mult héten beiratkozott egy Vatskovitz Antal nevű nyugalmazott csendőrmester, aki most negyvennégy éves.

* **Elgázolt kis gyermek.** Tegnap járt Elesden egy Váradról való zongora verklis, aki busásan jövedelmező muzsikálása mellett mit sem törődött a körülötte ácsorgó gyermekesréggel. A zongora verklit egy kis fekete ló vonta. A verkli tulajdonosa az ablakokhoz ugrált: az adományokért, mikor a ló egy kis gyermeket Argyelán Simont elütött és rajta keresztül ment. A gyermeknek lábán és kezén vannak súlyosabb sérülések. A gondatlan verklis ellen a megtorló eljárás folyamatban van téve.

* **Kérelem a Pincér-szakiskola rendezőbizottságának tagjaihoz.** A következő sorok közlésére kértünk fel:

Miután a napi lapok, a hétfői napon meg nem jelennek, a rendező bizottságok t. tagjait tisztelettel arra kérjük, miszerint 1906. évi október hó 15-én hétfőn délután 3 órakor teendők beosztása végett a Zöldfá-szálló emeleti kis termében megjelenni sziveskedjenek. Dr. Stokker József, elnök. Ifj. Márkus János, jegyző.

A pincér-szakiskola rendező-bizottságának ivtartó tagjait tisztelettel kérjük, miszerint a részükre kiadott ivateket az 1906. évi október hó 15-én délelőtt beadni sziveskedjenek, hogy az elszámolás kellő rendben megejthető legyen. Dr. Stokker József, elnök. Sarkadi József, titkár.

* **A tüdővész átka.** Londonból jelentik nekünk: Smithville arkanzaszi városban egy fiatal házaspár amely nászuton volt, öngyilkos módon vetett véget életének. Webb ügyvéd családjában a tüdősorvadás öröklött betegség volt és a családnak számos tagja 30 éves korának elérése előtt meghalt ebben a betegségben, de viszont azt is tudták, hogy az olyan családtag, aki a harmincadik évet túléli, megmenekül ettől a bajtól. Webb annyira félt ettől a betegségtől, hogy többször kijelentette, hogy olyan embereknek, akinek családjában a tüdősorvadás öröklött baj, nem szabad megházasodniok, nehogy a borzasztó betegség csiráját gyermekeikre is átvigyék. Webb el volt tökélye, hogy aglegény marad, de amikor harminc éves korát elérte s azt látta, hogy a családi betegség megkímélte, bátorságot vett magának és mult héten nőül vett egy szép fiatal leányt. Az esküvő után nászutra mentek, de Webb már Smithvilleben vért hányt és nyomban tisztában volt azzal, hogy a családi betegség őt is megszállotta. Webb azonnal elhatározta, hogy véget vet életének és fiatal felesége hideg vérrrel mondta, hogy ő is meg akar halni. Levelet irtak, amelyben megokolták öngyilkosságukat. Előbb a férj ölte meg magát, azután a fiatal asszony ugyanabból a revolverből golyót röpített a fejébe. Mind a ketten azonnal meghaltak.

* **A Polgári Takarékpénztár** r. t. ma vasárnap délelőtt 11-kor tartja az alapító felemelése tárgyában egybehívott rendkívüli közgyűlést.

* **Az osztályorsjáték** tegnapi húzásán a következő számokat húzták ki nyeregménnyel:

400,000 koronát nyert: 37553.
80,000 koronát nyert: 58351.
25,000 koronát nyert: 15900.
15,000 koronát nyert: 40297.
10,000 koronát nyertek: 24348 31070 55073 62750.

5000 koronát nyertek: 35199 65065 65563 69859 112778.

2000 koronát nyertek: 18787 20666 21516 37011 51420 54337 58772 67972 72051 75498 76534 80908 82096 84331 84844 89354 90872 93102 96396 104963 111935 119822.

1000 koronát nyertek: 915 1322 11597 13271 13466 21333 28779 35847 39830 42797 45829 51803 51885 53544 57040 57774 59221 63733 65543 67167 67513 68920 80429 72330 72900 73087 76446 76809 769 80304 84868 88527 91806 94384 96009 97484 107031 10185 107289 113118 115456 117516 122599 123424.

A többi számok 500 és 200 koronát nyertek.

Dénes Béla

china-ezüst gyári rak-
tára Nagyvárad, Bémer-
tér.

Iparművészeti ujdonságok, bronz és china-ezüst disztárgyak, használati cikkek. Evőeszközök a legtartósabb ezüstözéssel. *Vendéglő, kávéház és szállodai berendezések.* Cirzus ezüstművészeti tisztító.

x **Lukács Aladár fehéremű specialista** első rangú kalap uri divat és fehéremű különlegesség üzlete Fő-utca, az orsolya apácák új bérpalotájában f. hó végével nyílik meg, a mely üzlet bizonyára méltó feltűnést fog kelteni minden körben.

x Saját érdekében kérünk mindenkit, hogy tekintse meg **Háasz Manó N.-Várad Zöldfa-utcai** üzletét, alová most megérkeztek az őszi ujdonságok s sehol oly nagy raktár nincs s az árak olcsósága mindenkit felül mul, mert volt alkalmunk meggyőződni, hogy más helyt csak hirdetik, hogy olcsó, míg önála valóban olcsón lesz árulva.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Vasárnap: D. u. Bohémszeretem, operett.
Este A gyöngyölet, új énekes bohózat.
Vasárnap este: Gyöngyölet.
Hétfő: A gyöngyölet, énekes bohózat.
Kedd: Kis herceg, operett.
Szerda: Valéni nász, szinmű.
Csütörtök:)
Péntek:) Vig özvegyek. Új operett.
Szombat:)
Vasárnap:)

Szulamith.

Davidshon keleti operáját elevenítették fő az este elég szép számu közönség előtt. A kíváncsiság és érdeklődés központja *Szende Ferenc* volt, aki a társulatnál mint másod karmester és másod baritonénekes működik Absolon szerepét játszotta fél sikerrel. Tisza, csengő kellően iskolázott baritonja valamennyi regiszterben igen szépen érvényesül, de játéka fogyatékos, beszéde nélkülözi a közvetlenséget. (A mi társulatunknál a karmester miért ne lehetne bariton énekes kellő hanggal, de rossz játékkal, a mikor a tragikus ott ugrándoztatják a kardalosos között léha operettekbe?)

A címszerepben *Károlyi Lueonának* volt frappáns sikere. Abigál szerepét most *Lányi Edith* játszotta kevés igyekezettel és még kevesebb sikerrel. A kérők szerepében *Hajnal Palásty és Vank* keltettek sok derűtséget maszkjaikkal és tulzásaikkal. *Dobsa Margit* szép tánc mellett *Toronyinak* a kulisszák mögött énekelt zsolozsmájába gyönyörködött a közönség. A zenekart *Rück* karmester dtigálta teljes precizitással.

Itt említjük meg azt, a mit mindig elhallgattunk, bár régóta meg kellett volna említenünk. Mindenkinek a ki a szinpadon van tudni kell azt, hogy a nézőtérrel és proscenium páholyból a jó barátok vagy színésztársak által provokált néma társalgásra a szinpadról reagálni nem szabad. És ezt a tilalmat nálunk csaknem minden este hol az egyik, hol a másik figyelmen kívül hagyja. —dy.

A gyöngyölet. Ma este lesz a Szigligeti Színházban a „Gyöngyölet” című énekes bohózat bemutató előadása. E bohózat a budapesti Magyar Színházban egymásután 70-szer került színre. Tárnya a katonai életből van merítve s a néző elé állítja a kaszárnya beléjét. A főszerepeket: Haraszthy M., T. Pogány, E. Kovács M., Kovács Margit, Verő, Fehér, Krasznai, Palásthy, Tóth E. Bérczi, Hajnal, Körmendy játsszák. Az ujdonságot hétfőn megismételteti a színház igazgatója.

A vig özvegy. Ez a bájos zenéjű, új operett foglalkoztatja most a színház énekes személyzetét. A pompás ujdonságra az igazgató teljesen új korhű montenegrói jelmezeket, valamint szemképrázatot tényes új diszleteket készített. Az egész személyzet úgy a művészi mint a műszaki, nagy ambícióval készül a nagyszabásu ujdonságra s tekintve a darab gyönyörű zenéjét, hisszük hogy hamarosan eléri az előadások száma 25-öt. A darab címszerepét *Károlyi Leona* játssza.

TÁVIRATOK.

A perzsa sah halálán.

Berlin, okt. 13. A perzsa szövetség azt a hirt kapta Teheránból, hogy a perzsa sah végnapjait éli. A sah már ki is fejezte azt az óhaját, hogy ki legyen az utódja.

A braunschweigi trón.

Braunschweig, okt. 13. A hercegség kormányja elhatározta, hogy a cumberlandi hercegnek tegnapi tiltakozását, amelyet közjogi tiltakozásnak tekint, a szövetségi tanácsnak fogja megküldeni. A herceg tiltakozása egyébiránt alig tesz benyomást s általánosan azt hiszik, hogy a cumberlandi herceg hasztalanul igyekszik ferde helyzetéből kimenekülni. A herceg tiltakozása Braunschweigban sem tesz hatást és még a herceg hívei is úgy vélekednek, hogy valósággal guny számba megy, amikor a herceg azt állítja, hogy a császárhoz intézett levelében az előzékenységnek legszélső határáig ment el, holott tulajdonképpen úgy áll a dolog, hogy a herceg semmiféle előzékenységet sem tanusított. Azt a megkülönböztetést, hogy 1885-iki szövetségi tanácsi határozat csak ő ellene, nem pedig utódjai ellen irányult, a berlini politikai körök szánalmas mosolylyal veszik tudomásul s azt mondják, hogy a hercegnek nagyon rossz tanácsadói voltak.

Hohenlohe emlékiratai.

Berlin, október 13. A Morgen Post azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy mi indította Hohenlohe Sándor herceget arra, hogy atyjának emlékiratait kiadja s arra a következtetésre jut,

hogyan a herceg a könyv közzétételével csapást akart mérni Vilmos császár ellen. Ugy látzik, hogy ennél a csapásnál a német főnemesség vezette Sándor herceg kezét.

Olasz ágyumegrendelés.

Milánó, október 13. A Massaggero szerint az olasz kormány Krupp gyárában tizenhét millió líráért ágyut rendelt s arra kötelezte magát, hogy még huszonhárom millió líráért fog megrendelést tenni.

Az orosz forrongás.

Lodz, okt. 13. A petrikói kormányzó parancsot adott ki, amely szerint azokat az iparosokat, akik a sztrájk alatt a munkások bérét kifizetik, háromezer rubel pénzbüntetéssel, vagy három hónapi börtönnel fogja sújtani. Ugyanígy parancsot küldött a kormányzó a kereskedőknek is. A közigazgatási és katonai hatóságok tegnap egész nap tanácskoztak a sztrájk által teremtett helyzetről. Ma nem jelentek meg az újságok. A terroristák ma elkergették az összes mészárosokat és henteseket úgy hogy ma már hushiány mutatkozott. Számos lakos elhagyta a várost. Tegnap este ismeretlen emberek az utcán a Vladimir ezred ezredesére négyszer lőttek, de a merénylet nem sikerült.

Lodz, okt. 13. Tegnap véres zavargás történt. Katonáság megtámadta a sztrájkoló, munkásokat, miközben több sebesülés történt. Az általános sztrájk folytán ma már egyetlen lap sem jelent meg. A zsendülők több csendőrt agyonlőttek.

Pétevár, október 13. Az itteni kikötőben óriási tüzvész volt. Négy gabonaszállító hajó teljes rakománnyal a tűz martaléka lett. A kár óriási. A tüzvész kitörése alkalmával a legénységet úgy kellett mély álmukból felverni. Az egyik hajót a rajta levő 35 tüzoltóval a hullámok kiragadták a kikötőből. Többen a tüzoltók körül uszva igyekeztek menekülni, azonban a hullámokban lelték halálukat.

MULATSÁG.

Háziestély. A Katholikus Legényegylet vasárnap, 14-én tartja október havi háziestélyét. Az estély fél 9 órakor kezdődik az egylet helyiségében, hol Dula Miklós bandája huzza a jó talp aló valót.

Igazságszolgáltatás.

Bánffy kontra Gajári. A sajtóbírósg tegnap a nagy port felvert Zeysig-pör egy epizódjával, de szintén nagy feltűnést keltett részleteivel foglalkozott. Annak idején az »Az Újság« című lap, mely a királyellenes broszura mögött a koalíciót vélte látni, báró Bánffy Dezsőt gyanúsította meg különösen. Kétszer is olyan hírt közölt, mely ezt a gyanút nemcsak fenntartotta, de megerősíteni is látszott. Azt írta tudniillik, hogy van egy levél, mely Zigány Arpádhoz íródott és amely Bánffy határozottan kompromittálja. Később pedig egy »magasabb rendőrtisztviselőnek« azt az állítólagos nyilatkozatát reprodukálta, hogy Bánffy, ha nem védené az immunitás, letartóztatnák. Mindkét közlemény miatt megindulván a sajtópör, éretük a törvény előtt való felelősséget Gajári Odón, a nevezett lap főszerkesztője vállalta el.

A törvényszék vádpanácsa, mely előtt a paraszost dr. Sebestyén József képviselte és dr. Darvai Fülöp volt a védő, Gajarit kétféle vád alá helyezte.

A szerkesztőért felelős:

DR. VUCSKICS GYULA.

A hágói uton

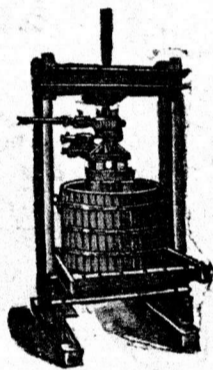
16 holdas szőlő

gyönyörű fekvésű, kisebb parcellákban *eladó*. Értekezhetni

Dániel Lajosnál,

Lukács György-utca 7. szám.

URSUS

borsajtó a legtokéletebb, szabadalmazott **acélgerenda-szerkezettel.**

Felső nyomással, 3 átétellel.

Honi gyártmány!

A legmagasabb nyomásképeséggel. A törköly egy darabban távolítható el. A must a vasrészekkel nem érintkezik, ezáltal a bor megfeketedése ki van zárva. **Könnyű kezelés kevés munkaerővel.**

TÓTH GYULA, Debrecen.

Árúlap ingyen és bérmentve.

A folyó évi kolozsvári gazdasági kiállításon **díszoklevéllel** kitüntetve.

Képviselő és raktár:

KUGLER ALBERT-nél,

Nagyvárad.

BELEK;

A közelgő házi

disznóölésekhez.

Ajánljuk nagy raktárunkat marhabelek, sertésbelek és juhszátlingokban legjutányosabb áron

Kienast és Bäuerlein

Budapest, IX. Szvetenay-utca 21.

Özv. Dr. Deákné

Fogtechnikus

végez minden ebbe vágó műveletet.

Lakik: **Nagyvárad Szilágyi-Dezső u. 18.**

Üzlet áthelyezés!

A már 18 év óta fennálló **óra — ékszer és látszer üzletem, óra javító műhelyem** a »Fekete Sas« szálloda épületének lebontása folytán

Fő-utca, Orsolya-zárda épületébe

(Kiss Dávid dobány tőzsdéje során.) Sebő Imre könyvkereskedésével szembe helyeztem át, s azt

SZILÁGYI GÉZA és TÁRSA

törvényszékieleg bejegyzett cég alatt folytatom. Kitűnő minőségű diák, katona és vasutas órák jótállással.

A n. é. közönség szives bizalmát továbbra is kéri kiváló tisztelettel

Szilágyi Géza

órák. Fő utca.

Telefon 630 szám.

Pártoljuk a hazai ipart! Ne vigyük pénzünket idegenbe hanem vásároljunk kizárólag magyar készítményü

BÚTOROKAT

gyári áron kezesség mellett a

Magyar Műbutorgyár Részvénytársaságnál

NAGYVÁRADON, FŐ-UTCA ELEJÉN.

Ipari és kereskedelmi vezető: PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás- szálloda- és kávéházberendezések műipari vállalata.

Kívánatra tervek és költségvetések - Telefon 421 szám.

Saját gyártmányú iskola cipőinket

ajánljuk a nagyérdemű közönség szives figyelmébe, ugyszintén a legfinomabb kivitelű női és férfi cipőinket, melyek saját gyárunkban készülnek a legocsóbb árak mellett.

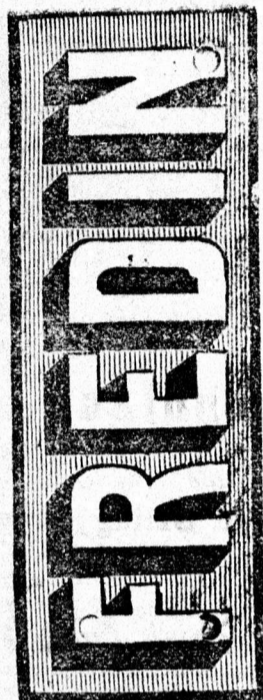
Helybeli és vidéki telefon 63.

Tisztelettel:

1755.

Szabott árak!
Nádor Henrik és Társa,
Nagypiac-tér, Kereskedelmi palota.

Kérjen
csak
Selle & Kary's

Legjobb
tisztítószer

1.04. mindenféle
sárga és fekete cipőnek
Különösen ajánlható
Boxcalf-, Oscania
Chev- és Laxnareck-
cipőknek.
BÉCS, X.II

Hirdetések

jutányos áron

felvételnek

a
"TISZÁNTUL,"

kiadóhivatalában.

Nagy alkalmi eladás!

Ma kezdődik!

Elértük a célunkat!!

Megnyitottuk kiállításunkat csak abból a célból, hogy a kételynek még az árnyéka se érhesse abbéli meggyőződésüket, hogy valóban olyanok az árúink, mint a melyeknek hirdetjük és hogy személyes, figyelmes és beható vizsgálat után sem tudtak különbséget találni a

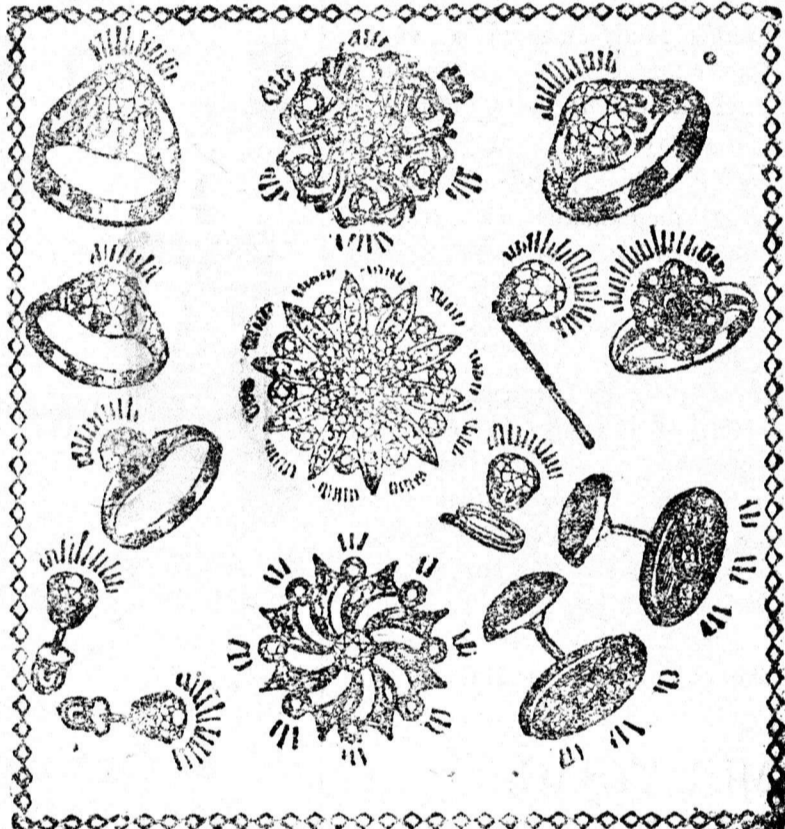
Tudor-gyémántok

és a valódi gyémántok közt.

A Tudor-féle üzleti szerződés nemsokára lejárván, elhatároztuk, hogy ékszereinkből egyetlen egy tárgyat sem viszünk vissza. Ime a

páratlan alkalom!

Gondolják meg, hogy a végeladás és ezen kiállítás befejezte után a

Tudor-műgyémántok

karat szerint a teljes értékben fog megbizott Képviselek által eladni.

Kitünő alkalom az életben ez Önre nézve!

Gyűrűk, melltűk, fülbevalók, kézelőgombok, mellgombok, nyakkendő-tűk, medaillonok stb. stb.

Tudor-gyémántokból

és foglalva, a melyekből eddig már ezivel adtunk el

8

Koronaért,
most le-
szállított
áron

4

Korona
darabja

(foglalattal
együtt).

TUDOR-GYÉMÁNTOK NAGYVÁRADON, kizárólag csak

CZILLÉR IMRE, Fő-u. 5.

Kirákatában vannak kiállítva és csak itt kaphatók.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

Nagyvárad, Olaszi, Fő-u. Bazar épület.

 Nagyvárad legnagyobb áruháza.

Mindenki kellemesen van meglepve, annak a gyönyörű nagy raktárnak a szemlélésében, melynek tulnyomó része most érkezett s **őszi újdonságokban** igazán első helyen áll. — Ugyszinte minden diszítési és hozzá való czikkeben mesés nagy raktár van.

 Olcsó árak tekintetében pedig felülmúlhatatlan.

Oriási választék!

Mindennemű nagy, szoba, közép, ágy elé való, futó, diván és Linoleum **szőnyegek**, **paplanok**, asztal- és ágy-**garnitúrák** csipke-, szövet-**storok**, **függönyök**.

AZ

ALKALMI

ÁRUHÁZ

Fő-utca, Rimanóczy-palota. (Fröhlich-féle hentes üzlet mellett.)

Helyi és vidéki telefon 633. szám.

Biharmegye legolcsóbb bevásárlási forrása.

**Szolid és figyelmes
kiszolgálás!!**

Angol és magyar gyátmányu ruha, kosztüm és blous **kelemék**, mintás síma és pique **Barchetek** francia blous és pongyola-**flanelek**. Valódi szepeségi vásznak, damaszok chiffonok, Kávés és asztal-garnitúrák, harisnya és mindennemű **Jéger-árak**.

„Első nagyváradai cipő és csizmagyár.”

Moskovits Farkas és Társa

ajánlja

==== elsőrendű kézimunka ====

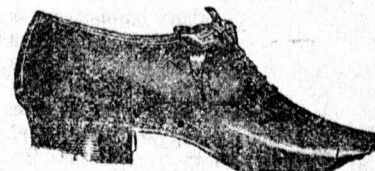
cipő és csizma

==== készítményeit. ====

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. szám
(volt rendőrségi épület.)

Szőlő
oltvá-
nyok.

Valamint az elmúlt évekbe n/s a K^o külföldi
ELSŐ SZŐLŐOLTVÁNYI TELEP
tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes 33.

Nagyküllömege volt az egyedüli az egész or-
szágban, mely vevőinek minden tekintetben kifor-
gástalan minőségű, egészség-s-fajazonos és telje-
sén fajtiszta szőlőoltványokat szállított, ugy a jövő-
ben is egyedül a fenti szőlőtelepen kaphatók: a leg-
jobb minőségű, a legkülönbözőbb faju és alanyu
bor, csemege-bor és különleges csemege szőlő-
oltványok, melyek elültetése által a szőlőbirtokosok
bámulatos eredményeket érnek el.
Kivánatra, képes árjegyek számos elismerő levéllel, ingyen
és bérmentve.

Pénz!

Olcsó
tőketörlesztéses
kölesönöket

10-75
évre folyósít, ugyszintén régi drá-
gább kamatu köcsönöket kicserél
convertál) a lehető legrövidebb idő
alatt

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való **adás-vételét** vagy
bérletét a legsikeresebb eredmén-
nyel közvetíti.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és finan-
cirozza

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár
bankbizományi és hitelfogalmi irodája.

Nagyvárad, Mészáros-u. 2. sz.

Telefon szám 424.

Alapított 1898-ban.

Alapított 1898-ban.

Elsőrangú cipész üzlet!

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy az őszi
idény beálltával **megérkeztek a legszebb és legfinomabb bőrök**
és mint a multban, ugy ezután is legfőbb törekvésem rendelőimet tisz-
tességes és minden igényt kielégítő munkával kiszolgálni, miről ugyan már
az eddigi t. rendelőim is meg vannak győződve, hogy üzletem fennállása
óta a nálam készült **cipők, csizmák** a legfinomabb anyagból és a leg-
szebb és legújabb divatu szabás szerint készítettnek mérték után, amit
bizonyítanak fentebb látható kiállítási kitüntetésem is.

Meggyőződés céljából elég egy próba rendelés, — Kiváló tisztelettel

UJLAKY ISTVÁN

cipész mester

Nagyvárad, Sz.-János-u. elején, Kispipa vendéglővel szemben.

Telefon 458. sz.

Alapított 1861 ben.

Teljes lakás, szálloda, kávéház
és fürdőberendezések műipari vállalata.

Saját készítésű olcsó, modern, matt és fényezett

bútor és kárpitos munkák

elegáns háló, ebédlő, salon és uriszoba berendezések, valamint egyes
asztalos és kárpitos butordarabok jutányos gyári árban, kezességgel.

Kivánatra rajzok és költségvetések.

Tisztelettel:

WALLERSTEIN FERENC.

Saját műhely. Nagyvárad, Zöldfa-u tca.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**
pótléka

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már több
mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek
bizonyult **köszvénynél, oszúznál és meghűléseknél,**
..... bedörzsölésképpen használva. ....

• **Figyelmeztetés.** Silány hamisítványok miatt
bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.-
és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Hirdetmény.

A Biharmegyei Takarékpénztár zálogosztálya

e hó 24-én

árverést tart.

Felkéretnek a zálogjegy birtokosok a tárgyaik rendezésére.

Biharmegyei Takarékpénztár.